

Obstetrisch geweld

dr. Tinne Mesens, medisch diensthoofd Verloskunde

De Vlaamse Vereniging van Obstetrie en Gynaecologie (VVOG) heeft een charter voor 'respectvolle geboortezorg' uitgebracht, gesteund op richtlijnen van de Wereld Gezondheidsorganisatie. Hieronder wordt de zorg verstaan waarvan wij als gynaecologen hopen dat we ze elke dag bieden. Zorg die de waardigheid, zelfbeschikking en het vertrouwen van de patiënt respecteert. Gebaseerd op duidelijke en goede, wederzijdse communicatie en 'shared decision making' tussen de patiënt en de zorgverleners.

Het charter is een reactie op een informatieverlag over 'obstetrisch geweld' dat in februari werd aangenomen in de Senaat. De term 'Obstetrisch geweld' mag u vreemd in de oren klinken, en ik moet zeggen, tot enkele jaren geleden was dit ook voor ons - gynaecologen en vroedvrouwen - iets onbekends.

Maar ondertussen zijn we 2024, en is er wel degelijk een informatieverlag 'Over lichamelijke zelfbeschikking en het tegengaan van obstetrisch geweld' neergelegd en goedgekeurd in de Belgische senaat. Het doel van dit verslag is "een discussie te lanceren en aanbevelingen geven ter bevordering van een echte cultuur van gynaecologische en verloskundige zorg". Onder de term 'obstetrisch geweld' vallen gebaren, woorden of daden die de integriteit van de patiënt ondermijnen, maar ook het uitvoeren van een ingreep of onderzoek zonder toestemming. Hierbij wordt bijvoorbeeld verwezen naar een episiotomie, of 'knipje' in de volksmond genoemd.

In de tekst, goedgekeurd in de senaat, worden de gynaecologen verweten sectie's uit te voeren 'om tijd te winnen'. Ik vraag mij trouwens af welke tijdsinstaat er te halen valt met een ingreep die een uur kan duren en behoorlijk wat complicaties met zich kan meebrengen. Verder worden gynaecologen beschuldigd van het uitvoeren van een 'echtgenotensteek'. Vult u zelf maar in wat hiermee bedoeld wordt. Voor

alle duidelijkheid; ook wij gynaecologen waren niet met die term vertrouwd...

U kan zich voorstellen hoe gefrustreerd de gemiddelde gynaecoloog in België zich voelt onder al deze beschuldigingen. Want de term 'obstetrisch geweld' impliceert kwaadwilligheid, terwijl er volgens mijn aanvoelen ondermaatse of onrespectvolle zorg bedoeld wordt, hetgeen in elke medische discipline kan voorkomen.

De term 'obstetrisch geweld' is geen Vlaams hersenspinsel. Het is een internationaal erkende term en een bekend probleem. Waar we menen en hopen dat zorgverleners anno 2024 aan goede communicatie, shared decision making en informed consent doen, lijkt dit toch nog niet altijd het geval te zijn... Anders geen obstetrisch geweld, toch?

Uiteindelijk draait alles om duidelijke communicatie. Verloskunde is een van de meest onvoorspelbare disciplines en patiënten hebben soms verwachtingen omtrent hun arbeid en bevalling, waar niet altijd aan voldaan kan worden. Het is aan de zorgverlener om hier duidelijk over te communiceren en een goede uitleg te geven. En het is evenzeer aan de patiënt om vooraf eventuele wensen en verwachtingen omtrent de bevalling kenbaar te maken, om zo samen tot een realistisch en haalbaar plan te komen. En vooral, om samen rekening te houden met onverwachte zaken die kunnen optreden.

Want uiteindelijk, is dat niet hetgeen we als arts elke dag graag willen waarmaken?

Dus, bij deze, geen pleidooi tot grootse termen waar vooral de politiek of media van smullen, maar wel een pleidooi voor respectvolle zorg, met een goede babbel tussen patiënt en zorgverleners. ■

Het charter werd recent voorgelegd aan de leden van de VVOG en zal na goedkeuring ook beschikbaar zijn voor de patiënt.